A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2021. május 20.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Határellenőrzések, menekültügy és bevándorlás – Menekültpolitika – 2013/32/EU irányelv – A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárások – Nemzetközi védelem iránti kérelem – Elfogadhatatlansági okok – A 2. cikk q) pontja – Az »ismételt kérelem« fogalma – A 33. cikk (2) bekezdésének d) pontja – Nemzetközi védelem iránti kérelem valamely tagállam által elfogadhatatlanként történő elutasítása azzal az indokkal, hogy elutasították az érintett által olyan harmadik államban benyújtott korábbi kérelmet, amely megállapodást kötött az Európai Unióval az e megállapodás valamely részes államában benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételekről és mechanizmusokról – A Norvég Királyság által hozott jogerős határozat”

A C-8/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Schleswig-Holstein közigazgatási bírósága, Németország) a Bírósághoz 2020. január 9-én érkezett, 2019. december 30-i határozatával terjesztett elő az

L. R.

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök (előadó), N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2020. december 3-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Bundesrepublik Deutschland képviseletében A. Schumacher, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– az Európai Bizottság képviseletében kezdetben: G. Wils, A. Azéma és M. Condou-Durande, később: G. Wils, A. Azéma és L. Grønfeldt, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. március 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.) 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának ugyanezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben történő értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet L. R. és a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amelynek tárgya a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge – Außenstelle Boostedt (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal, boostedti fiókiroda, Németország) (a továbbiakban: Hivatal) azon határozatának jogszerűsége, amely az éritett menedékjog iránti kérelmét, mint elfogadhatatlant, elutasította.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2011/95/EU irányelv

3 A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.) 1. cikke értelmében ezen irányelv célja a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, a menekültek és a kiegészítő védelemre jogosultak egységes jogállására, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályoknak a megállapítása.

4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke az alábbiakat írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. »nemzetközi védelem«: az e) pont szerinti menekültjogállás, illetve a g) pont szerinti kiegészítő védelmi jogállás az e) pont szerinti menekült jogállás, illetve a g) pont szerinti kiegészítő védelmi jogállás;

b) »nemzetközi védelemben részesülő személyek« az e) és g) pont szerint meghatározott menekült- vagy kiegészítő védelmi jogállásban részesülő személyek;

c) »genfi egyezmény«: az [a menekültek jogállására vonatkozó] 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel módosított, a menekültek jogállására vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben megkötött egyezmény *[Recueil des traités des Nations unies* [1954], 89. kötet, 150. o., 2545. szám];

d) »menekült«: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy olyan hontalan személy, aki korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva a fenti okoknál fogva nem tud, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem akar oda visszatérni, és akire a 12. cikk nem vonatkozik;

e) »menekültjogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által menekültként történő elismerése;

f) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint akire a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

g) »kiegészítő védelmi jogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által kiegészítő védelemre jogosult személyként történő elismerése;

h) »nemzetközi védelem iránti kérelem«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely a menekültjogállás, illetve a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amely kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, ezen irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

[…]”

A 2013/32 irányelv

5 A 2013/32 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

b) »nemzetközi védelem iránti kérelem« vagy »kérelem«: harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amelynek kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, a 2011/95/EU irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

[…]

e) »jogerős határozat«: döntés arról, hogy a harmadik ország állampolgára, vagy a hontalan személy részére a menedékjogot vagy kiegészítő védelmet a 2011/95/EU irányelv alapján megadják-e, és amely ellen a továbbiakban az ezen irányelv V. fejezetében biztosított jogorvoslatnak nincs helye, tekintet nélkül arra, hogy ez a jogorvoslat a kérelmező számára lehetővé teszi-e az érintett tagállam területén maradást mindaddig, amíg kérelmét el nem bírálták;

[…]

q) »ismételt kérelem«: a korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem ügyében hozott jogerős határozat után benyújtott további kérelem, ideértve azon eseteket is, amikor a kérelmező kifejezetten visszavonta a kérelmét, valamint azon eseteket is, amikor az eljáró hatóság a 28. cikk (1) bekezdésével összhangban a kérelem hallgatólagos visszavonása miatt azt elutasította."

6 Ezen irányelv 33. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A tagállamok e cikk értelmében csak akkor minősíthetik elfogadhatatlannak a nemzetközi védelem iránti kérelmet, ha:

1. a kérelmező részére más tagállam már nemzetközi védelmet biztosított;

2. a kérelmező esetében olyan ország minősül a 35. cikk értelmében az első menedék országának, amely nem tagállam;

3. a kérelmező esetében olyan ország minősül a 38. cikk értelmében biztonságos harmadik országnak, amely nem tagállam;

4. a kérelem ismételt kérelemnek minősül, amely esetében nem merültek fel új körülmények vagy tények, vagy a kérelmező nem adott elő ilyeneket annak megvizsgálásával kapcsolatban, hogy a kérelmező a [2011/95] irányelv értelmében nemzetközi védelemre jogosult személynek minősül-e; vagy

5. a kérelmező egy eltartottja kérelmet nyújtott be azt követően, hogy a 7. cikk (2) bekezdésével összhangban hozzájárult ahhoz, hogy az ügye az ő nevében benyújtott kérelem részét képezze, és nincs az eltartott személy helyzetére vonatkozó olyan tény, amely a külön kérelmet indokolná."

A „Dublin III" rendelet

7 Az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; helyesbítés: HL 2018. L 33., 6. o.; a továbbiakban: „Dublin III" rendelet) 48. cikkének első bekezdése értelmében e rendelet hatályon kívül helyezte az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendeletet (HL 2003. L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.;), amely, 24. cikkének értelmében, az Európai Közösségek tagállamainak egyikében benyújtott menedékjog iránt kérelmek megvizsgálásáért felelős állam meghatározásáról szóló, 1990. június 15-én Dublinban aláírt egyezmény (HL 1997. C 254., 1. o., a továbbiakban: dublini egyezmény) helyébe lépett.

8 A „Dublin III" rendelet „Általános elvek és biztosítékok" című II. fejezetében található, „A nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására vonatkozó eljáráshoz való jog [helyesen: A nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó vizsgálati eljáráshoz való jog]" című 3. cikk (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A tagállamok megvizsgálják azon harmadik országbeli állampolgárnak, vagy azon hontalan személynek a nemzetközi védelem iránti kérelmét, aki egy tagállam területén nyújtja be azt, ideértve annak határát és a tranzitzónákat. A kérelmet az a tagállam köteles megvizsgálni, amely a III. fejezetben előírt feltételek szerint felelős."

9 E rendelet V. fejezete „A felelős tagállam kötelezettségei” című 18. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„(1) Az e rendelet szerint felelős tagállam köteles:

[…]

c) a 23., 24., 25. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett visszavenni egy harmadik ország olyan állampolgárát, vagy egy olyan hontalan személyt, aki a vizsgálat során visszavonta kérelmét, és egy másik tagállamban nyújtott be kérelmet, vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén;

d) a 23., 24., 25. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett visszavenni azon harmadik országbeli állampolgárt, vagy azon hontalan személyt, akinek kérelmét visszautasították, és egy másik tagállam területén nyújtott be kérelmet, vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén.”

10 A „Dublin III” rendelet „A kötelezettségek megszűnése” című 19. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„A 18. cikk (1) bekezdésének c) és d) pontjában meghatározott kötelezettségek megszűnnek, amennyiben a felelős tagállam egy kérelmező vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés esetén bizonyítani tudja, hogy az érintett személy a kérelem visszavonását vagy elutasítását követően kiadott kiutasítási vagy kitoloncolási határozatnak megfelelően elhagyta a tagállamok területét.

A tényleges kitoloncolást követően benyújtott kérelmet új kérelemnek kell tekinteni, ami a felelős tagállam meghatározására vonatkozó új eljárást tesz szükségessé.”

Az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodás

11 Az Európai Közösségek és az Izlandi Köztársaság, valamint a Norvég Királyság között a tagállamok egyikében, illetve Izlandon vagy Norvégiában benyújtott, menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételekről és mechanizmusokról szóló megállapodást (HL 2001. L 93., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 78. o., a továbbiakban: az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodás) a Közösség nevében a 2001. március 15-i 2001/258/EK határozattal (HL 2001. L 93., 38. o.) hagyták jóvá.

12 E megállapodás 1. cikke értelmében:

„(1) [az] Izland[i Köztársaság] és [a] Norvég [Királyság] végrehajtják, és kölcsönös kapcsolataikban, valamint a tagállamokkal fennálló kapcsolataikban alkalmazzák a dublini egyezmény e megállapodás mellékletének 1. részében felsorolt rendelkezéseit, valamint a dublini egyezmény 18. cikke alapján létrehozott bizottságnak az említett melléklet 2. részében felsorolt határozatait, a (4) bekezdésre is figyelemmel.

(2) A tagállamok [az] Izland[i Köztársaság] és [a] Norvég [Királyság] vonatkozásában alkalmazzák az (1) bekezdésben említett szabályokat, a (4) bekezdésre is figyelemmel.

[…]

(4) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában a mellékletben szereplő rendelkezések tagállamokra történő hivatkozásait úgy kell érteni, hogy azok [az] Izland[i Köztársaságra] és [a] Norvég [Királyságra] is vonatkoznak […]

[…]”

A német jog

Az AsylG

13 Az Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény) alapügy tényállása tekintetében alkalmazandó változatának (a továbbiakban: AsylG) „Biztonságos harmadik országok” címet viselő 26a. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az olyan külföldi személy, aki a Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland (a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye) 16a. cikke (2) bekezdésének első mondata értelmében vett harmadik országból (biztonságos harmadik országból) utazott be, nem hivatkozhat a Németországi Szövetségi Köztársaság alaptörvénye 16a. cikkének (1) bekezdésére. […]

2. Az Európai Unió tagállamai mellett biztonságos harmadik országnak minősülnek az I. mellékletben felsorolt országok. […]”.

14 Az AsylG „Elfogadhatatlan kérelmek” című 29. §-ának szövege az alábbi:

„(1) A menedékjog iránti kérelem elfogadhatatlan, ha

[…]

(5) A 71. § szerinti ismételt kérelem vagy a 71a. § szerinti második kérelem esetében nem kell további menekültügyi eljárást lefolytatni. […]”

15 Az AsylG „Második kérelem” című 71a. §-a a következőket írja elő:

„(1) Amennyiben a külföldi személy egy olyan biztonságos harmadik országban (26a. §) lefolytatott menekültügyi eljárás eredménytelen befejezését követően, amely országra alkalmazandók az [Uniónak] a menekültügyi eljárások lefolytatásáért való felelősségről szóló szabályai, vagy amellyel a Németországi Szövetségi Köztársaság e tárgyban nemzetközi szerződést kötött, menedékjog iránti kérelmet terjeszt elő a szövetség területén (második kérelem), további menekültügyi eljárást csak akkor kell lefolytatni, ha a menekültügyi eljárás lefolytatásáért a Németországi Szövetségi Köztársaság felelős, és a [Verwaltungsverfahrensgesetz (közigazgatási eljárásról szóló törvény; VwVfG)] 51. §-ának (1)–(3) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak; ennek vizsgálata a [Hivatal] feladata. […]”

16 Az AsylG 26a. §-ának I. mellékletében a következők szerepelnek:

„Norvégia

Svájc”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

17 L. R., iráni állampolgár, 2014. december 22-én menedékjog iránti kérelmet nyújtott be a Hivatalhoz.

18 E kérelem vizsgálata során kiderült, hogy L. R. menedékjog iránti kérelmet már nyújtott be Norvégiában.

19 Az L. R. átvétele iránti megkeresés nyomán a Norvég Királyság 2015. február 26-i levelében jelezte a Hivatalnak, hogy az érintett 2008. október 1-jén menedékjog iránti kérelmet nyújtott be a norvég hatóságokhoz, amelyet azok 2009. június 15-én elutasítottak, és L. R.-t 2013. június 19-én átadták az iráni hatóságoknak. A Norvég Királyság megtagadta L. R. átvételét azzal az indokkal, hogy felelőssége a „Dublin III” rendelet 19. cikkének (3) bekezdése értelmében megszűnt.

20 A Hivatal ezért lefolytatta L. R. menedékjog iránti kérelmének vizsgálatát, és 2017. március 13-i határozatával azt, mint elfogadhatatlant, elutasította az AsylG 29a. §-a (1) bekezdésének 5. pontja alapján. A Hivatal úgy vélte, hogy az AsylG 71a. §-a értelmében vett „második kérelemről” van szó, és a közigazgatási eljárásról szóló törvény 51. §-ának (1) bekezdésében foglalt, az új menekültügyi eljárás igazolásához szükséges feltételek nem teljesülnek, mivel az L. R. által kérelme alátámasztásául előadott tények összességükben nem tűnnek hihetőnek.

21 L. R. keresetet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz a Hivatal ezen határozatával szemben, amely elsődlegesen a menekült jogállás megadására, másodlagosan a „kiegészítő védelem” megadására, harmadlagosan pedig a német jog szerinti kitoloncolási tilalom megállapítására irányult. 2017. június 19-i végzésével a kérdést előterjesztő bíróság, helyt adva az L. R. által benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek, elismerte e kereset halasztó hatályát.

22 A kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita elbírálásához felvilágosításra van szüksége arról, hogy egy nemzetközi védelem iránti kérelem a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek” minősülhet-e, amennyiben az ilyen kérelem elutasításához vezető első eljárásra nem az Unió valamely másik tagállamában, hanem egy harmadik államban, jelesül Norvégiában került sor.

23 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy noha az e kérdésre adott válasz a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) 2016. december 14-i ítéletében nyitva maradt, úgy véli, hogy lehet szó a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett „ismételt kérelemről”, ha az érintett személy nemzetközi védelem iránti első kérelmének elutasításához vezető első eljárásra egy másik tagállamban került sor.

24 A kérdést előterjesztő bíróság elismeri, hogy mind a 2013/32 irányelv 2. cikkének b), e) és q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának szövegéből, mind ezen irányelv általános rendszeréből kitűnik, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet csak akkor lehet „további kérelemnek” minősíteni, ha az ugyanezen kérelmező „korábbi kérelmét” elutasító „jogerős határozatot” valamely tagállam hozta. A 2013/32 irányelv 2. cikkének b) és e) pontjából ugyanis kitűnik, hogy az ilyen „korábbi kérelemnek”, valamint az e személy tekintetében elfogadott jogerős határozatnak a 2011/95 irányelv által biztosított védelemre kell vonatkoznia, amely irányelv címzettjei kizárólag a tagállamok.

25 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor hajlik arra az álláspontra, hogy a 2013/32 irányelvet tágabban kell értelmezni a Norvég Királyságnak a közös európai menekültügyi rendszerhez való társulása összefüggésében, amint az az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodásból következik. Kétségtelen, hogy a Norvég Királyságot nem köti a 2013/32 irányelv és a 2011/95 irányelv, azonban a norvég menekültügyi rendszer mind anyagi jogi, mind eljárásjogi szempontból egyenértékű az uniós jogban előírt rendszerrel. Ennélfogva ellentétes lenne a közös európai menekültügyi rendszer céljával és rendeltetésével, valamint a Norvég Királyság e rendszerhez való társulásával, ha az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben az első teljes menekültügyi eljárás lefolytatására kötelezné a tagállamokat.

26 E körülmények között a Schleswig-Holsteinisches Verwaltungsgericht (Schleswig-Holstein közigazgatási bírósága, Németország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e a [2013/32] irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontjával és 2. cikkének q) pontjával az olyan nemzeti rendelkezés, amely szerint a nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlan ismételt kérelemként elutasítható, ha az eredménytelen első menekültügyi eljárást nem az Európai Unió valamely tagállamában, hanem Norvégiában folytatták le?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

27 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ugyanezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy elfogadhatatlanként elutasítsák az ezen irányelv 2. cikkének b) pontja szerinti, e tagállam előtt harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, amely személy korábbi, menekült jogállás iránti, olyan harmadik államban benyújtott kérelmét, amely az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodás értelmében végrehajtja a „Dublin III” rendeletet, e harmadik állam elutasította.

28 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben a kérdést előterjesztő bíróság abból az előfeltevésből indult ki, amely szerint a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját alkalmazni kell a valamely tagállamhoz azt követően benyújtott, nemzetközi védelem iránti új kérelemre, hogy az ugyanezen kérelmező által egy másik tagállamban benyújtott, ezen irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében vett korábbi kérelmet „jogerős határozatban” elutasították. A Bírósághoz benyújtott észrevételeiben a német kormány osztja ezt a megközelítést.

29 Ezzel szemben az Európai Bizottság a Bíróság elé terjesztett észrevételeiben azt állítja, hogy a nemzetközi védelem iránti új kérelem csak akkor minősíthető a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja és 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek”, ha azt azon tagállamban nyújtják be, amelynek illetékes szervei jogerős határozattal elutasították az ugyanezen kérelmező által benyújtott korábbi kérelmet.

30 Mivel azonban az előterjesztett kérdés az ugyanazon kérelmező által az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodásban részes harmadik államhoz benyújtott korábbi kérelem elutasítását követően előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozik, ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, csak annak meghatározása szükséges, hogy az ilyen kérelem a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja és 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek” minősül-e.

31 E fenntartás mellett emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a 2013/32 irányelv 33. cikkének (2) bekezdése kimerítően felsorolja azokat a helyzeteket, amelyekben a tagállamok valamely nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlannak tekinthetnek (2020. március 19-i Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal [Tompa] ítélet, C-564/18, EU:C:2020:218, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 A kérdést előterjesztő bíróság szerint kizárólag a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja igazolhatja az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló kérelem elfogadhatatlanként történő elutasítását.

33 E rendelkezés azt írja elő, hogy a tagállamok egy nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant akkor utasíthatnak el, ha a kérelem ismételt kérelemnek minősül, amely esetében nem merültek fel új körülmények vagy tények, vagy a kérelmező nem adott elő ilyeneket annak megvizsgálásával kapcsolatban, hogy a kérelmező a 2011/95 irányelv értelmében nemzetközi védelemre jogosult személy jogállásához szükséges feltételeket teljesíti-e.

34 Az „ismételt kérelem” fogalmát a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja a korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem ügyében hozott jogerős határozat után benyújtott további kérelemként határozza meg.

35 E meghatározás ekként átveszi a „nemzetközi védelem iránti kérelem” és a „jogerős határozat” fogalmát, amelyeket ezen irányelv 2. cikke szintén meghatároz b), illetve e) pontjában.

36 Először is, ami a „nemzetközi védelem iránti kérelem” vagy a „kérelem” fogalmát illeti, azt a 2013/32 irányelv 2. cikkének b) pontja úgy határozza meg, mint harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által „valamely tagállamnál” előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely a 2011/95 irányelv értelmében vett menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető.

37 E rendelkezés egyértelmű szövegéből tehát az következik, hogy egy harmadik államhoz intézett kérelem nem értelmezhető az említett rendelkezés értelmében vett „nemzetközi védelem iránti kérelemként” vagy „kérelemként”.

38 Másodszor, ami a „jogerős határozat” fogalmát illeti, azt a 2013/32 irányelv 2. cikkének e) pontja úgy határozza meg, mint döntés arról, hogy a harmadik ország állampolgára, vagy a hontalan személy részére a menedékjogot vagy kiegészítő védelmet a 2011/95 irányelv alapján megadják-e, és amely ellen a továbbiakban a 2013/32 irányelv V. fejezetében biztosított jogorvoslatnak nincs helye.

39 Márpedig egy harmadik állam által hozott határozat nem tartozhat e meghatározás alá. A 2011/95 irányelv ugyanis, amelynek címzettjei a tagállamok, és amely nem érinti a harmadik államokat, nem szorítkozik a nemzetközi jogban, nevezetesen a Genfi Egyezményben megállapított menekült jogállás előírására, hanem a kiegészítő védelmi jogállást is biztosítja, amely – amint az ezen irányelv (6) preambulumbekezdéséből kitűnik – kiegészíti a menekült jogállásra vonatkozó szabályokat.

40 E tényezőkre tekintettel, és nem érintve azon külön kérdést, hogy az „ismételt kérelem” fogalma alkalmazandó-e az egyik tagállamhoz azt követően benyújtott nemzetközi védelem iránti új kérelemre, hogy egy másik tagállam jogerős határozattal elutasította a korábbi kérelmet, a 2013/32 irányelv 2. cikke b), e) és q) pontjának együttes olvasatából kitűnik, hogy a valamely tagállamhoz benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem nem minősülhet „későbbi kérelemnek”, ha azt azt követően nyújtják be, hogy a kérelmezőtől egy harmadik állam megtagadta a menekült jogállást.

41 Következésképpen egy harmadik állam olyan korábbi határozatának megléte, amely elutasította a Genfi Egyezmény szerinti menekült jogállás iránti kérelmet, nem teszi lehetővé, hogy a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja és 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek” lehessen minősíteni az érintett által e korábbi határozat elfogadását követően valamely tagállamnál benyújtott, a 2011/95 irányelv értelmében vett nemzetközi védelem iránti kérelmet.

42 Az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodásból semmilyen más következtetés nem vonható le.

43 Kétségtelen, hogy e megállapodás 1. cikke értelmében a „Dublin III” rendeletet nemcsak a tagállamok hajtják végre, hanem az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság is. Így az alapügyben szereplőhöz hasonló helyzetben, amikor az érintett e két harmadik állam egyikében menekült jogállás iránti kérelmet nyújtott be, az a tagállam, amelyhez ez az érintett nemzetközi védelem iránti új kérelmet

nyújtott be, az e rendelet 18. cikke (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett feltételek teljesülése esetén kérheti az Izlandi Köztársaságot vagy a Norvég Királyságot, hogy vegye vissza az említett érintettet.

44 Ebből azonban nem vonható le az a következtetés, hogy amennyiben az ilyen visszavétel nem lehetséges vagy nem történik meg, az érintett tagállam megalapozottan tekintheti úgy, hogy a saját szerveihez az ugyanazon érintett által benyújtott nemzetközi védelem iránti új kérelem a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek” minősül.

45 Ugyanis, noha az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodás lényegében azt írja elő, hogy az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság végrehajtja a „Dublin III” rendelet bizonyos rendelkezéseit, és 1. cikkének (4) bekezdésében kimondja, hogy e célból az e megállapodás mellékletében átvett rendelkezésekben szereplő „tagállamokra” való hivatkozásokat úgy kell tekinteni, mint amelyek e két harmadik államot is magukban foglalják, ettől még e mellékletben nem szerepel a 2011/95 irányelv vagy a 2013/32 irányelv egyetlen rendelkezése sem.

46 Feltételezve, hogy – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság felhívja a figyelmet – a norvég menekültügyi rendszer a menedékkérők védelmének a 2011/95 irányelvben előírttal egyenértékű szintjét írja elő, e körülmény nem vezethet eltérő következtetésre.

47 Azon túl, hogy a 2013/32 irányelv releváns rendelkezéseinek egyértelmű szövegéből kitűnik, hogy az uniós jog jelenlegi állása szerint valamely harmadik állam nem tekinthető tagállamnak az irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának alkalmazása szempontjából, az ilyen azonos kezelés – a jogbiztonság sérelmének kockázata mellett – nem függhet a menedékkérőknek az érintett harmadik államban nyújtott védelem konkrét szintjének értékelésétől.

48 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ugyanezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy elfogadhatatlanként elutasítsák az ezen irányelv 2. cikkének b) pontja szerinti, e tagállam előtt olyan, harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, amely személy korábbi, menekült jogállás iránti, olyan harmadik államban benyújtott kérelmét, amely az Unió, Izland és Norvégia közötti megállapodás értelmében végrehajtja a „Dublin III” rendeletet, e harmadik állam elutasította.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ugyanezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy elfogadhatatlanként elutasítsák az ezen irányelv 2. cikkének b) pontja szerinti, e tagállam előtt olyan, harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet, amely személy korábbi, menekült jogállás iránti, olyan harmadik államban benyújtott kérelmét, amely az Európai Közösségek és az Izlandi Köztársaság, valamint a Norvég Királyság között a tagállamok egyikében, illetve Izlandon vagy Norvégiában benyújtott,

menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős állam meghatározására vonatkozó feltételekről és mechanizmusokról szóló megállapodás értelmében végrehajtja az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet, e harmadik állam elutasította.

Aláírások